

***Suvestinė redakcija nuo 2021-11-01***

*Įsakymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [64-3182](#), i. k. 1102250ISAK000V-463*

***Nauja redakcija nuo 2021-11-01:***

*Nr. [V-1883](#), 2021-08-18, paskelbta TAR 2021-08-18, i. k. 2021-17655*

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS  
DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 48:2021 „GYDYTOJAS ODONTOLOGAS  
ORTOPEDAS“ PATVIRTINIMO**

2010 m. gegužės 24 d. Nr. V-463  
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 3 punktu:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 48:2021 „Gydytojas odontologas ortopedas“ (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RAIMONDAS ŠUKYS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos  
ministro 2010 m. gegužės 24 d. įsakymu  
Nr. V-463

(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos  
ministro 2021 m. rugpjūčio 18 d. įsakymo  
Nr. V-1883 redakcija)

## **LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 48:2021 GYDYTOJAS ODONTOLOGAS ORTOPEDAS**

### **I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos medicinos norma MN 48:2021 „Gydytojas odontologas ortopedas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) nustato gydytojo odontologo ortopedo teises, pareigas ir kompetenciją.

2. Lietuvos medicinos norma yra privaloma visiems gydytojams odontologams ortopedams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

3. Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

3.1. **Gydytojas odontologas ortopedas** – gydytojas odontologas, įgijęs gydytojo odontologo ortopedo profesinę kvalifikaciją.

3.2. **Gydytojo odontologo ortopedo praktika** – gydytojo odontologo ortopedo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją atliekama asmens sveikatos priežiūra.

3.3. Kitos Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

4. Gydytojo odontologo ortopedo profesinė kvalifikacija įgyjama baigus vientisąsias universitetines odontologijos studijas ir ortopedinės odontologijos rezidentūrą. Užsienyje įgyta gydytojo odontologo ortopedo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Teisę verstis gydytojo odontologo ortopedo praktika turi asmuo, įgijęs gydytojo odontologo ortopedo profesinę kvalifikaciją ir turintis galiojančią odontologijos praktikos licenciją verstitis odontologijos praktika pagal gydytojo odontologo ortopedo profesinę kvalifikaciją.

6. Gydytojas odontologas ortopedas verčiasi gydytojo odontologo ortopedo praktika Lietuvos Respublikoje tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią įstaigos licenciją, suteikiančią teisę teikti ortopedinės odontologijos paslaugas ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais turi teisę teikti gydytojas odontologas ortopedas.

7. Gydytojas odontologas ortopedas ortopedinės odontologijos paslaugas teikia vaikams ir suaugusiesiems, gydytojas odontologas ortopedas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su sveikatos priežiūros ir kitais specialistais.

8. Gydytojas odontologas ortopedas vadovaujasi gydytojo odontologo ortopedo praktiką, asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus darbo tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu.

## II SKYRIUS TEISĖS

9. Gydytojas odontologas ortopedas turi teisę:

9.1. verstis gydytojo odontologo ortopedo praktika Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

9.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymo Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

9.3. išduoti medicininius ar sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

9.4. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.5. atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

9.6. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

9.7. gauti darbui būtiną informaciją apie gydomus ir konsultuojamus pacientus Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

9.8. tvarkyti paciento duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, vykdydamas Lietuvos medicinos normos 17–20 punktuose nurodytą veiklą, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka.

10. Gydytojas odontologas ortopedas turi teisę teikti paslaugas pagal gydytojo odontologo kompetenciją, nustatytą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. lapkričio 5 d. įsakyme Nr. V-1252 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 42:2015 „Gydytojas odontologas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“.

11. Gydytojas odontologas ortopedas turi ir kitų teisių, nustatytų kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą.

## III SKYRIUS PAREIGOS

12. Gydytojas odontologas ortopedas privalo:

12.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

12.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje verčiasi praktika, licenciją kvalifikuotai tirti, diagnozuoti ir gydyti ligas, būkles bei sveikatos sutrikimus, rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

12.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultuotis ir (ar) gydytis pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

12.4. bendradarbiauti su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais, dalyvaujančiais atliekant tyrimo, diagnostikos ir gydymo veiksmus;

12.5. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

12.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Specialisto spaudo numerio suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

12.7. pagal kompetenciją vykdyti privalomas sveikatos programas;

12.8. laikytis profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka;

12.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

12.10. laikytis licencijuojamos sveikatos priežiūros specialisto veiklos sąlygų;

12.11. tvarkyti gydytojo odontologo ortopedo praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

12.12. paaiškinti gydytojo odontologo ortopedo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

12.13. taikyti tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

12.14. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), kurios turi būti laikomos, instaliuojamos, naudojamos ir prižiūrimos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojo su medicinos priemone (prietais) pateikiama informacija;

12.15. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka teikti statistinius ir kitus atskaitomybės duomenis;

12.16. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, nustatytas pareigas.

#### **IV SKYRIUS KOMPETENCIJA**

13. Gydytojo odontologo ortopedo kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kuriuos jis įgyja baigęs gydytojo odontologo ortopedo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į nuolatinę medicinos mokslo ir praktikos pažangą.

14. Gydytojas odontologas ortopedas turi žinoti:

14.1. įrodymais pagrįstos medicinos principus;

14.2. sveikatos teisės pagrindus;

14.3. sveikatos draudimo pagrindus;

14.4. medicinos statistikos pagrindus;

14.5. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

14.6. asmens duomenų apsaugos principus.

15. Gydytojas odontologas ortopedas turi mokėti naudotis informacinėmis ir ryšio technologijomis.

16. Gydytojas odontologas ortopedas turi išmanyti:

16.1. saugos darbe reikalavimus;

16.2. medicinos etikos ir deontologijos pagrindus;

16.3. bendruosius sveikatos priežiūros organizavimo principus;

16.4. pagrindinius slaugos reikalavimus;

16.5. dantų anatomiją, jų vystymosi, dygimo ir kaitos ypatumus;

16.6. veido, žandikaulių ir gretimų sričių organų (klausos, regos, nosiaryklės) anatomiją, fiziologiją ir patologiją;

16.7. amžiaus ir lyties ypatybes;

- 16.8. žmogaus psichologijos ypatumus, dažniausius psichikos sutrikimus, sveiko ir sergančio žmogaus bei jo artimųjų psichologiją, taip pat socialinių veiksnių įtaką;
- 16.9. dantų ligų epidemiologijos pagrindus;
- 16.10. ortopedinio gydymo komplikacijas, jų prevencijos ir gydymo galimybes;
- 16.11. ortopedinėje odontologijoje naudojamų vaistinių preparatų ir medicinos priemonių (prietaisų) veikimą, jų šalutinį poveikį, sukeliamas komplikacijas;
- 16.12. veido ir burnos srities ligų prevenciją, etiologiją, patogenezę, simptomatiką ir diagnostiką, konservatyvaus ir operacinio gydymo indikacijas ir kontraindikacijas, gydymo metodus;
- 16.13. gydytojo odontologo ortopedo gydomų ligų, būklių ir sutrikimų rizikos veiksnius bei antrinės profilaktikos principus;
- 16.14. būtiniosios pagalbos organizavimą Lietuvoje;
- 16.15. pacientų, sergančių stomatognatinės sistemos ligomis, medicininės reabilitacijos, chirurginio gydymo, ilgalaikio stebėjimo principus;
- 16.16. gydytojo odontologo ortopedo gydomų pacientų laikinojo nedarbingumo ir darbingumo lygio nustatymo ekspertizės pagrindus;
- 16.17. pacientų, sergančių sunkiomis bendrinėmis ligomis, ortopedinio gydymo ypatumus;
- 16.18. infekcines ir paveldimas ligas, susijusias su burnos patologija;
- 16.19. ekstremalias organizmo būkles, jų diagnostikos, diferencinės diagnostikos, pirmosios pagalbos teikimo ir gydymo principus;
- 16.20. veido ir žandikaulių srities ir gretimų organų ekstraoralinio protezavimo principus ir būdus;
- 16.21. veido ir žandikaulių srities organų visų rūšių protezų gamybos laboratorinę technologiją;
- 16.22. veido ir žandikaulių srities organų protezų konstrukcinių medžiagų biologinio toleravimo kriterijus ir jo įvertinimo būdus;
- 16.23. stomatognatinės sistemos biomechaniką;
- 16.24. darbo su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais reikalavimus, radiacinio saugumo užtikrinimo sąlygas.
17. Gydytojas odontologas ortopedas turi gebėti:
  - 17.1. surinkti ir įvertinti anamnezę ir objektyviai ištirti pacientą;
  - 17.2. pagal kompetenciją mokėti paskirti ir vertinti atliekamus laboratorinius, morfologinius, radiologinius ir kitus tyrimus;
  - 17.3. naudoti patvirtintus veido ir burnos srities ligų diagnostikos ir gydymo protokolus ir metodikas;
  - 17.4. naudoti mikroskopinę, fibroskopinę ir kitą optinę techniką diagnozuodamas ir gydydamas burnos patologiją;
  - 17.5. įvertinti asmens sveikatos būklę, nustatyti paciento sveikatos problemas, susijusias su odontologinėmis ligomis;
  - 17.6. nustatyti galimas odontologinių ligų ankstyvasias komplikacijas ir būkles, keliančias pavojų ar grėsmę asmens sveikatai arba gyvybei;
  - 17.7. suteikti skubią pagalbą dantų traumų atvejais;
  - 17.8. atlikti ortopedinį odontologinį gydymą taikydamas premedikaciją ir sąmoningą sedaciją įstaigoje, teikiančioje reanimacijos ir intensyviosios terapijos paslaugas;
  - 17.9. atlikti vietinę nejautrą;
  - 17.10. atlikti ortopedinį odontologinį gydymą taikydamas bendrinę nejautrą kartu su gydytoju anesteziologu reanimatologu įstaigoje, teikiančioje reanimacijos ir intensyviosios terapijos paslaugas;
  - 17.11. atlikti ortopedinį odontologinį gydymą pacientams, turintiems psichinę ir fizinę negalią;
  - 17.12. esant indikacijų, atlikti nesudėtingą nuolatinio danties ar šaknies rovimą;

- 17.13. analizuoti mokslinių tyrimų duomenis ir juos pritaikyti praktinėje veikloje;
- 17.14. atlikti dantų okliuzinių paviršių korekciją (prišlifuojant arba atkuriant), pritaikyti profilaktinius ortodontinius aparatus, aktyvuoti nuimamus aparatus bei įtvarus;
- 17.15. kompleksiskai įvertinti kramtymo, kalbos funkcijas, veido estetinį vaizdą;
- 17.16. atlikti klinikinio vainiko prailginimo procedūrą ortopedinio gydymo tikslais;
- 17.17. ortopediskai gydyti veido, žandikaulių srities įgimus ir įgytus audinių defektus, traumas, naudodamas visų rūšių intraoralinius ir ekstraoralinius protezus;
- 17.18. atlikti dantų okliuzinių paviršių korekciją, prišlifuoti dantis, taikyti profilaktinius ortodontinius aparatus, aktyvuoti nuimamus aparatus bei įtvarus;
- 17.19. kompleksiskai įvertinti kramtymo, kalbos funkcijas, veido estetinį vaizdą.
- 18. Gydytojas odontologas ortopedas turi mokėti diagnozuoti ir gydyti (kodai pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąjį pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM), patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. V-164 „Dėl Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) įdiegimo“ (toliau – TLK-10-AM):
  - 18.1. danties raidos ir dygimo sutrikimus, K00;
  - 18.2. dantų kariesą, K02;
  - 18.3. gingivitą ir periodonto ligas, K05;
  - 18.4. žandikaulių uždegimines būkles (periostitą, perikoronitą), K10.2;
  - 18.5. apatinio žandikaulio išnirimą, S03.0;
  - 18.6. burnos, veido žandikaulių priešvėžį, K13.2;
  - 18.7. kitas kietųjų danties audinių ligas, K03;
  - 18.8. pulpitą (simptominį, nesimptominį), K04.0;
  - 18.9. ūminį pulpinės kilmės apikalinį periodontitą, K04.4;
  - 18.10. lėtinį apikalinį periodontitą, K04.5;
  - 18.11. dantenų padidėjimą, K06.1;
  - 18.12. dantenų ir bedantės alveolinės ataugos trauminius pažeidimus, K06.2;
  - 18.13. kitus patikslintus dantenų ir bedantės ataugos trauminius pažeidimus, K06.8;
  - 18.14. sąkandžio sutrikimus, nepatikslintus, K07.4;
  - 18.15. smilkininio apatinio žandikaulio sąnario pakitimus esant raumeninei disfunkcijai, raumeninei disfunkcijai ir okliuziniam neatitikimui, intrasąnariniam sutrikimui dėl sąnarinio disko dislokacijos, K07.6;
  - 18.16. dantų ir veido anomaliją, nepatikslintą, K07.9;
  - 18.17. dantų netekimą dėl sisteminių priežasčių, K08.0;
  - 18.18. dantų netekimą dėl nelaimingų atsitikimų, jų pašalinimo ar sritinės periodonto ligos, K08.1;
  - 18.19. bedantės alveolinės ataugos atrofijas, K08.2;
  - 18.20. kitus patikslintus dantų ir palaikančių struktūrų pakitimus (alveolinės ataugos krašto padidėjimas, neklasifikuojamas kitaip; neįprasta alveolinė atauga), K08.8;
  - 18.21. dantis palaikančių struktūrų pakitimus, nepatikslintus, K08.9;
  - 18.22. seilių sekrecijos sutrikimus, K11.7;
  - 18.23. stomatitą ir susijusius pakitimus, K12;
  - 18.24. lūpų ligas (cheilitą), K13.0;
  - 18.25. danties lūžį, S02.5;
  - 18.26. danties išnirimą, S03.2;
  - 18.27. teikti patikslintą ortopedinę pagalbą, Z47.8;
  - 18.28. teikti ortopedinę pagalbą, nepatikslintą, Z47.9;
  - 18.29. stebėti dėl kitų įtariamų ligų ir būklių, Z03.8.
- 19. Gydytojas odontologas ortopedas turi mokėti protezuoti:
  - 19.1. laikiniais protezais ant dantų ir implantų;

- 19.1.1. laikiniais fiksuotais protezais:
    - 19.1.1.1. laikiniais vainikėliais (netiesioginiu ir tiesioginiu būdu);
    - 19.1.1.2. laikiniais įklotais, užklotais, skirtingų danties paviršių laminatėmis;
    - 19.1.1.3. laikiniais protezais ant implantų;
  - 19.1.2. laikiniais išimamais protezais:
    - 19.1.2.1. daliniais ir pilnais išimamais protezais;
    - 19.1.2.2. laikiniais išimamais protezais ant implantų;
  - 19.2. nuolatiniais protezais ant dantų ir implantų:
    - 19.2.1. nuolatiniais danties defektą panaikinančiais fiksuotais protezais:
      - 19.2.1.1. kaištiniais kultiniais įklotais (tiesioginiu ir netiesioginiu būdu);
      - 19.2.1.2. įvairių kaiščių sistemomis;
      - 19.2.1.3. įklotais, užklotais, skirtingų danties paviršių laminatėmis;
      - 19.2.1.4. visų rūšių vainikėliais;
    - 19.2.2. nuolatiniais visų rūšių dantų eilės defektą panaikinančiais protezais:
      - 19.2.2.1. daliniais ir pilnais fiksuotais protezais;
      - 19.2.2.2. daliniais ir pilnais išimamais protezais (su visų rūšių fiksavimo sistemomis);
  - 19.3. visų rūšių veido ir žandikaulių protezais (su visų rūšių fiksavimo sistemomis).
- 

**Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1883](#), 2021-08-18, paskelbta TAR 2021-08-18, i. k. 2021-17655

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 24 d. įsakymo Nr. V-463 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 48:2010 „Gydytojas odontologas ortopedas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ pakeitimo